

Advies

Vermindering van de jaarlijkse broeikasgasemissies van transportenergie

Brussel
14/02/2020

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) werd opgericht door de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en wordt nu beheerd door het boek XIII "Overleg" van het Wetboek van economisch recht.

De opdrachten van de CRB-koepel:

- via de organisaties die de arbeidswereld en het bedrijfsleven vertegenwoordigen een sociale consensus bewerkstelligen over de werking van de economie en de sociaal-economische problemen en ook over de doelstellingen en de belangrijkste principes met als doel het sociaal-economische beleid in een door de sociale partners gewenste richting te sturen;
- via het initiatiefrecht van de CRB de aandacht van de overheden en van de beleidsbepalers vestigen op de problemen die zich voordoen op sociaal-economisch gebied, met als doel die op de agenda van de overheid te plaatsen;
- via adviesaanvragen over wetsontwerpen de interactie vergemakkelijken tussen de overheden en de beleidsbepalers en de samenleving met betrekking tot de toegepaste sociaal-economische beleidslijnen.

Blijde Inkomstlaan 17-21, 1040 Brussel | +32 2 233 88 11 | info@ccecrb.fgov.be | www.ccecrb.fgov.be
 Contactpersoon: Andy Assez | 02 233 88 42 | anas@ccecrb.fgov.be

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) werd opgericht door de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling.

Het is zijn opdracht:

- om adviezen uit te brengen over de maatregelen betreffende het federale en Europese beleid inzake duurzame ontwikkeling die door de federale overheid worden genomen of gepland, meer bepaald ter uitvoering van de internationale verbintenissen van België;
- om een discussieforum te zijn over duurzame ontwikkeling;
- om wetenschappelijke studies voor te stellen in de domeinen die betrekking hebben op duurzame ontwikkeling;
- om de actieve medewerking van de openbare en private instellingen en ook van de burgers te verkrijgen om die doelstellingen te verwezenlijken.

Kruidtuinlaan 50/70, 1000 Brussel | +32 2 743 31 50 | mail@frdo-cfdd.be | www.cfdd.be
 Contactpersoon: Alexis Dall'Asta | 02/743 31 56 | alexis.dallasta@cfdd.be

Bijzondere raadgevende commissie Verbruik

De bijzondere raadgevende commissie (brc) Verbruik werd op 1 januari 2018 opgericht binnen de koepel van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) door het koninklijk besluit van 13 december 2017. De brc Verbruik neemt de taken van de Raad voor het Verbruik over en heeft bijgevolg als belangrijkste opdracht adviezen uit te brengen over problemen die de consumptie van producten en het gebruik van diensten aanbelangen, en over problemen die voor de consumenten van belang zijn. De brc Verbruik is de centrale adviesstructuur voor alle problemen inzake consumptie en bescherming van de consument.

De brc Verbruik is eveneens een plaats van dialoog en overleg waar consumentenvertegenwoordigers en professionele vertegenwoordigers informatie uitwisselen, standpunten kenbaar maken en compromissen vinden. Het is een bevoorrecht instrument voor de beleidsondersteuning.

Blijde Inkomstlaan 17-21, 1040 Brussel | +32 2 233 88 11 | info@ccecrb.fgov.be | www.ccecrb.fgov.be
Contactpersoon: Andy Assez | 02 233 88 42 | anas@ccecrb.fgov.be

Draagwijdte van de aanvraag

Indiening

[a] Mevrouw Marie Christine Marghem, minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, heeft bij de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de bijzondere raadgevende commissie Verbruik, hierna de adviesorganen genoemd, op 16 december 2019 een adviesaanvraag ingediend over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 juni 2018 tot vermindering van de jaarlijkse broeikasgasemissies door transportenergie. Het advies van deze adviesorganen wordt gevraagd conform artikel 19, §1, eerste lid, van de wet van 21 december 1998 betreffende productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers.

Wettelijke basis

[b] Het voorgestelde ontwerp is bedoeld tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 juni 2018 tot vermindering van de jaarlijkse broeikasgasemissies door transportenergie. Meer bepaald gaat het om de volgende onderwerpen:

- De uitsluiting uit het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 29 juni 2018 van binnenschepen wanneer deze niet op zee varen;
- De wijziging van de definitie van leverancier van transportbrandstoffen;
- De verlating met vier maanden van de data van rapportering door de leveranciers van transportbrandstoffen;
- De niet-annulatie door de bevoegde overheid van gecertificeerde stroomopwaartse broeikasgasemissiereducties (hierna GSER's) die permanent geblokkeerd zijn;

- Een meer duidelijke formulering van de factor x in de formule voor de berekening van de broeikasgasintensiteit van een leverancier;
- De invoeging van verdeelsleutels voor de bepaling van de hoeveelheid gasolie die geleverd werd voor niet voor de weg bestemde mobiele machines, zowel voor de categorie landbouw als voor de categorie commercieel en industrieel;
- Het verduidelijken van de geldende voorwaarden voor GSER's die door andere lidstaten gecertificeerd werden als GSER's binnen een certificatiesysteem dat door de minister op basis van advies van de bevoegde overheid is goedgekeurd;
- Het toevoegen van de mogelijkheid voor de minister om bijkomende stroomopwaartse emissiereductieprojecten die in aanmerking kunnen worden genomen om de broeikasgasemissie-intensiteit te verlagen goed te keuren.

Hoorzittingen

[c] Naar aanleiding van deze adviesvraag zijn de bevoegde leden van de drie voornoemde adviesorganen op 15 januari 2020 bijeengekomen voor een uiteenzetting door de heer Ivo Cluyts en de heer Brecht Vercruysse (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu).

Werkzaamheden in de subcommissie en plenaire zitting

[d] Daarna werd deze vergadering tussen de drie adviesorganen voortgezet en werd overeengekomen dat de secretariaten een ontwerpadvies zouden opstellen. Dit ontwerpadvies werd via elektronische weg voorgelegd aan de plenaire vergaderingen van de CRB en de brc Verbruik en via elektronische weg aan de algemene vergadering van de FRDO.

Advies

1 Adviestermijn en algemene opmerking

De adviesorganen nemen er akte van dat hun advies omtrent het ontwerp van koninklijk besluit van 29 juni 2018 tot vermindering van de jaarlijkse broeikasgasemissies door transportenergie verwacht werd binnen één maand na et ontvangen van de adviesvraag. Als reden voor deze korte termijn wordt aangegeven dat het retroactieve karakter van bepaalde artikels en de nood aan rechtszekerheid voor de sector nopen tot een snelle afhandeling van de wetgevende procedure. De adviesorganen benadrukken echter dat het invoeren van bepalingen met terugwerkende kracht niet als een beginsel van goede regelgeving beschouwd kan worden. De adviesorganen wijzen op hun toegevoegde waarde bij het ontwikkelen van kwaliteitsvolle regelgeving en vragen dan ook om in het vervolg vroeger in het regelgevend proces betrokken te worden opdat ze voldoende tijd hebben om tot een breed gedragen en kwalitatief advies te komen.

Wat de inhoud van het ontwerp van koninklijk besluit betreft, steunen de adviesorganen de doelstellingen van het ontwerp van koninklijk besluit, maar herinneren ze eraan dat het niet alleen noodzakelijk is om de koolstofintensiteit van energie in het vervoer te verminderen, maar ook om een mobiliteitsbeleid te ontwikkelen dat gericht is op vraagbeheersing, om de totale uitstoot van de sector te verminderen¹. De adviesorganen formuleren de volgende technische opmerkingen over het ontwerp van KB:

2 Definitie van leverancier van transportbrandstoffen

De adviesorganen merken op dat artikel 2 van het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit de definitie van leverancier van transportbrandstoffen aanpast, waardoor alleen leveranciers die "een volume van minstens 500.000 liter, kilogram of Nm³" over het kalenderjaar tot verbruik uitslaan onder de definitie van leverancier van transportbrandstoffen vallen.

De adviesorganen begrijpen dat hierdoor de administratieve last voor de allerkleinste brandstofleveranciers wordt beperkt. De adviesorganen vragen echter wel om duidelijker te specificeren welke soort transportbrandstof overeenkomt met welke eenheid en om te bestuderen of het opportuun is om eenzelfde eenheid (bijvoorbeeld Joule) te gebruiken voor alle transportbrandstoffen.

3 Aanduiding van de 'FQD-plichtige'

Via het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit worden verdeelsleutels ingevoegd voor de bepaling van de hoeveelheid gasolie die geleverd werd voor niet voor de weg bestemde mobiele machines, zowel voor de categorie landbouw als voor de categorie commercieel en industrieel.

De adviesorganen merken op dat de sector, vertegenwoordigd door BPF en BRAFCO, medewerking heeft verleend om het aandeel 'mobiele toepassingen' te berekenen van de voor landbouw, respectievelijk voor industriële en commerciële toepassingen geleverde volumes gasolie diesel te berekenen. Toch heeft de sector er echter steeds voor gepleit om – omwille van praktische redenen – de FQD-verplichting op het volume gasolie diesel die in België in verbruik wordt gesteld voor mobiele toepassingen, te verrekenen in het totale volume benzine en diesel dat in België op de markt wordt gebracht.

De adviesorganen stellen vast dat het koninklijk besluit van 29 juni 2018 - zelfs na wijziging - zich in eerste instantie blijft enten op de fiscale regelgeving om te bepalen wie de 'FQD-plichtige' wordt, met name diegene die aangifteplicht heeft en die moet zorgen voor een CO₂-reductie van 6%. Deze verplichtingen worden toegewezen aan diegene die het product 'tot verbruik uitslaat' (zie infra).

Sinds 1 januari 2020 is het onderscheid dat gemaakt wordt tussen transport en niet-transporttoepassingen, met name het gebruik van een energieproduct, nog relevanter geworden, aangezien dit gebruik onderwerp is van het koninklijk besluit van 29 juni 2018. De fiscale regelgeving past dit onderscheid echter niet toe.

¹ Zie met name het FRDO-advies 2018a01, §§ 4 et 5.

Volgens het KB van 29 juni 2018 is de FDQ-plicht gelegen bij de leverancier van transportbrandstoffen, met name elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die voor eigen rekening, voor rekening van anderen of voor eigen gebruik transportbrandstoffen tot verbruik uitslaat. Met transport wordt bedoeld het klassieke wegtransport, maar ook transport in de landbouwsector en voor industriële en commerciële toepassingen.

Het criterium 'tot verbruik uitslaan' blijkt in de praktijk voorwerp van uiteenlopende interpretaties. Volgens een interpretatie zou een bepaald volume brandstof meerdere malen tot verbruik kunnen worden uitgeslagen. Dit wordt echter door andere interpretaties betwist. Bovendien is voor nagenoeg het ganse volume gasolie diesel dat in België op de markt wordt gebracht, bij de oorspronkelijke uitslag tot verbruik de bestemming (t.w. verwarming, landbouwactiviteiten, industriële en commerciële toepassingen, ...) niet gekend. Dit maakt het bijzonder complex om te bepalen op wie de FQD-verplichtingen rusten. Indien daadwerkelijk meerdere uitslagen tot verbruik mogelijk zouden zijn,

zou dit impliceren dat ook de eindgebruiker (bijv. de landbouwer voor het volume gasolie diesel dat hij nodig heeft voor het gebruik van zijn tractor) op zijn individueel niveau de FQD-plichtige wordt en bijgevolg verantwoordelijk wordt voor aangifte en CO₂-reductie. Dit is echter nooit de bedoeling van de Richtlijn geweest en kan bovendien in de praktijk niet worden gerealiseerd.

De 'zijwaartse' werking van verschillende regelgevingen Economie, Financiën, Leefmilieu hebben een onduidelijk kader geschapen omtrent de correcte en degelijke toepasselijkheid van de FQD-plicht bij landbouw en industriële en commerciële toepassingen en de erbij horende toepasselijke maximumprijs. De adviesorganen vragen dan ook dat dit dringend worden uitgeklaard.

4 Slotopmerking

De adviesorganen wijzen er tot slot op dat in de overwegingen van voorliggend ontwerp van koninklijk besluit verkeerdelijk de notie 'Raad voor het Verbruik' wordt gebruikt. Er dient immers sinds 1 januari 2018 naar de 'bijzondere raadgevende commissie Verbruik' verwezen te worden, een paritair raadgevend orgaan opgericht binnen de koepel van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB).

Bijlage. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Vertegenwoordigers van de overheid

Ivo CLUYTS (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu)
Brecht VERCRUYSSSE (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu)

Leden en deskundigen

Jacques de GERLACHE (ULB)
Jo VANDEWEGHE (Belgische Petroleum Federatie)
Johan DELEU (VARO Energy)
Noé LECOCQ (IEW)
Virginie VAN OVERBEKE (BV-OECO)

Secretariaten

CRB

Kris DEGROOTE, adjunct-secretaris van de CRB
Andy ASSEZ
Maarten YZEWYN
Sarah VAN DER HULST

FRDO

Marc DEPOORTERE, directeur van de FRDO
Alexis DALL'ASTA